

Транспорт України

Мета уроку: формувати знання про значення транспорту та його види, дати уявлення про переваги і недоліки різних видів транспорту; показати своєрідність кожного виду транспорту; розвивати вміння систематизувати досліджуваний матеріал, просторове мислення, вміння створювати образ об'єкта.

Обладнання: мультимедійна презентація, карти атласу, підручник

Тип уроку: вивчення нового матеріалу

ХІД УРОКУ

I. Організація класу

II. Мотивація навчальної діяльності, стор 3

III. Вивчення нового матеріалу, стор 4-36

IV. Узагальнення, стор 37

Домашнє завдання, стор 38

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

ВИРОБНИЧА СФЕРА

Виробляє матеріальні блага

- ♦ **Промисловість:**
 - ✓ *важка* (виробляє засоби виробництва);
 - ✓ *легка й харчова* (виробляють товари споживання);
 - ✓ *добувна* (дає сировину);
 - ✓ *переробна* (випускає кінцеву продукцію)
- ♦ **Сільське господарство:**
 - ✓ рослинництво (землеробство);
 - ✓ тваринництво
- ♦ **Лісове господарство**
- ♦ **Будівництво**

НЕВИРОБНИЧА СФЕРА (СФЕРА ПОСЛУГ)

Надає послуги

- ♦ Банківсько-фінансові
- ♦ Культурно-освітні
- ♦ Соціально-побутові
- ♦ Лікувально-оздоровчі
- ♦ Транспортні
- ♦ Управлінські
- ♦ Інформаційні
- ♦ Науково-технічні
- ♦ Ділові
- ♦ Туристичні послуги
- ♦ Послуги зв'язку тощо

ІНФРАСТРУКТУРА

Сукупність будівель, служб та систем, що необхідні для функціонування виробництва та забезпечення нормальних умов життєдіяльності населення

Виробнича

Соціальна

СЕКТОРАЛЬНА МОДЕЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Первинний сектор

Займається видобутком сировини

- ♦ Сільське господарство
- ♦ Рибальство
- ♦ Лісове господарство
- ♦ Мисливство
- ♦ Добувна промисловість

Вторинний сектор

Здійснює промислову переробку сировини на кінцеву продукцію

- ♦ Переробна промисловість
- ♦ Будівництво

Третинний сектор

Надає прямі нескладні послуги

Роздрібна та гуртова торгівля, транспортні, житлово-комунальні послуги, догляд за дітьми, індустрія розваг тощо

Четвертинний сектор

Надає послуги для бізнесу

Банківсько-фінансові, юридичні, телекомунікаційні, інформаційні, страхові тощо

П'ятинний сектор

Надає послуги населенню, що потребують високого рівня кваліфікації персоналу

Освіта, медицина, наукові дослідження та розробки для удосконалення виробництва (послуги високоінтелектуальної праці)

***Чому транспорт образно називають
«кровоносною системою» економіки країни?***

- Яку роль відіграє транспорт у житті людей?***
- Які види транспорту ви знаєте?***
- Чим відрізняється міський транспорт від міжміського?***

Завдання транспортної системи - забезпечення стійких зв'язків між окремими галузями й районами країни, своєчасне й повне задоволення потреб господарства й населення в перевезеннях.

Транспортна система – це сукупність усіх видів транспорту, пов'язаних між собою з метою задоволення потреб населення і держави в перевезеннях пасажирів і вантажів.

Вона містить у собі *транспортні пункти, транспортні вузли і транспортні магістралі*.

Транспортний вузол – це населений пункт, у якому сходяться кілька видів транспорту і здійснюється обмін вантажами між ними

Транспорта мережа – сукупність усіх шляхів сполучення, що зв'язують між собою підприємства, населені пункти або регіони.

Густота транспортної мережі – довжина шляхів сполучення певного виду транспорту на одиницю площі.

Транспортні магістралі – найважливіші транспортні шляхи з високою пропускною здатністю. Розрізняють спеціальні транспортні магістралі та полімагістралі, що містять шляхи сполучення двох або навіть трьох видів транспорту.

Транспортні коридори – це полімагістралі, які забезпечують масове перевезення вантажів і пасажирів у напрямку їх найбільшої концентрації та мають розвинену інфраструктуру. Розрізняють національні та міжнародні транспортні коридори (МТК).

➤ **Вантажообіг** — кількість вантажу, що перевозиться за певний проміжок часу на певну відстань

➤ **Пасажирообіг** — відображає кількість пасажирів, яких перевезли за певний проміжок часу на певну відстань

Переваги й недоліки основних видів транспорту

Вид транспорту	Особливості транспорту	
	Переваги	Недоліки
1. Залізничний	Висока провізна і пропускна здатність; регулярність перевезень; невисока собівартість перевезень	Великі капіталовкладення на спорудження шляхів, великі витрати металу
2. Морський	Забезпечує масові міжконтинентальні перевезення вантажів; низьку собівартість; практично необмежена пропускна здатність	Залежність від природно-географічних і навігаційних умов, створення портового господарства
3. Річковий	Висока провізна здатність; невисока собівартість перевезень; невеликі капіталовкладення на організацію судноплавства	Нерівномірність глибин; сезонність роботи; невелика швидкість перевезень
4. Автомобільний	Велика маневреність і рухливість; висока швидкість доставки вантажу; невеликі капіталовкладення в освоєння малого вантажобігу на короткі відстані	Низька продуктивність праці; низький рівень експлуатаційних показників; стан дорожньої мережі
5. Повітряний	Висока швидкість доставки; найкоротший шлях прямування	Висока собівартість перевезень

- **Географічне положення, структура й територіальна організація національного господарства нашої країни визначили розвиток і розміщення всіх основних видів транспорту**

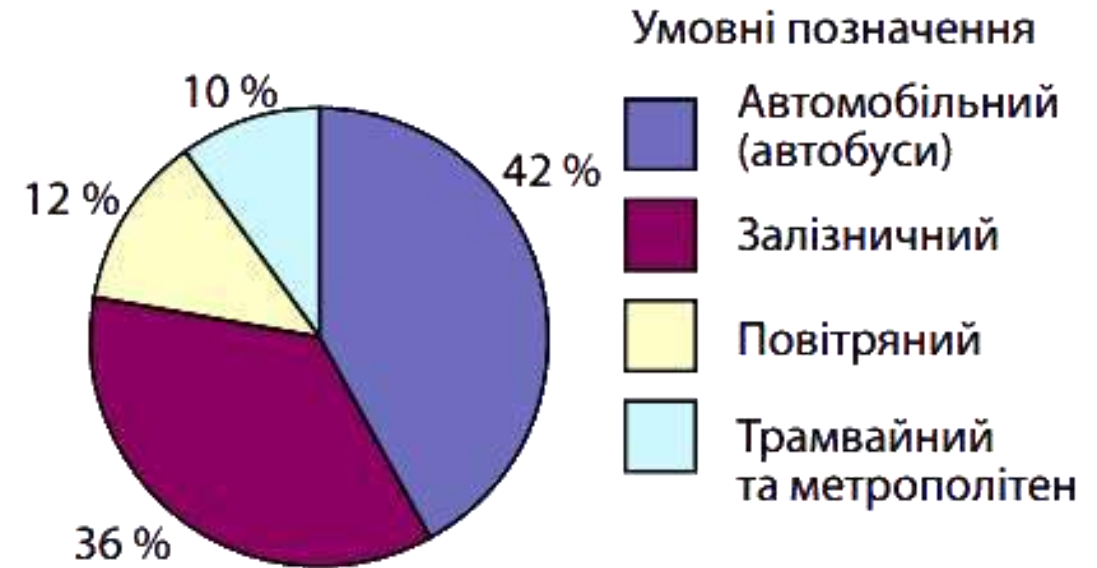
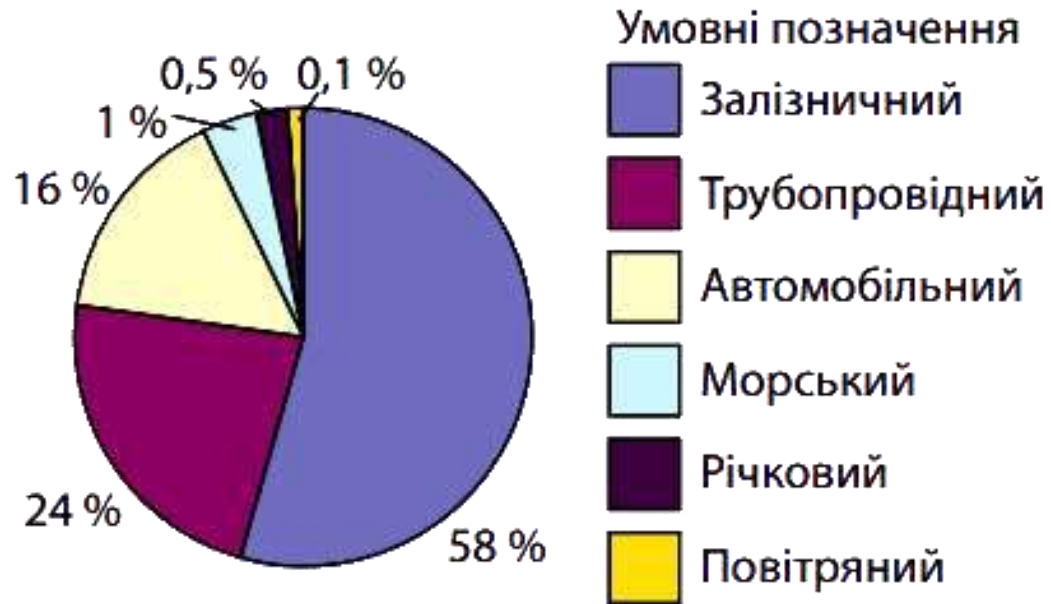

Довжина транспортної мережі України

Транспортні шляхи	Довжина, тис. км	Місце в Європі
Залізниці	21,0	5
Автошляхи	163,0	11
Трубопроводи:	45,6	2
- газопроводи	36,7	2
- нафтопроводи	4,5	3
- продуктопроводи	4,4	5
Внутрішні водні	1,6	10

Залізничний транспорт

- відіграє провідну роль у транспортній системі України
- за **вантажообігом** він посідає **I місце**
- за **пасажирообігом** — **II**, дещо відстаючи від автомобільного транспорту

- Загальна **протяжність залізниць – 21 тис. км**
- Із них **45 %, електрифіковано**
- За довжиною мережі залізниць Україна посідає **III місце в Європі**
- **Щільність залізниць – 38 км/ тис. км²**

**Перша залізниця в Україні—
Львів – Перемишль 1861 рік**

**Щільність залізниць,
км на 1000 км² (2016 р.)**

• Серед міжнародних залізничних магістралей в Україні основними є:

- Львів—Краків
- Львів—Перемишль
- Жиїв—Варшава
- Чоп—Прага
- Жиїв—Братислава
- Жиїв—Будапешт
- Жиїв—Кишинів
- Харків—Мінськ

• **Найбільші залізничні вузли:**

- **Київ**
- **Львів**
- **Харків**
- **Дніпро**
- **Запоріжжя**
- **Жмеринка**

Київ-Пассажи́рский

Харків

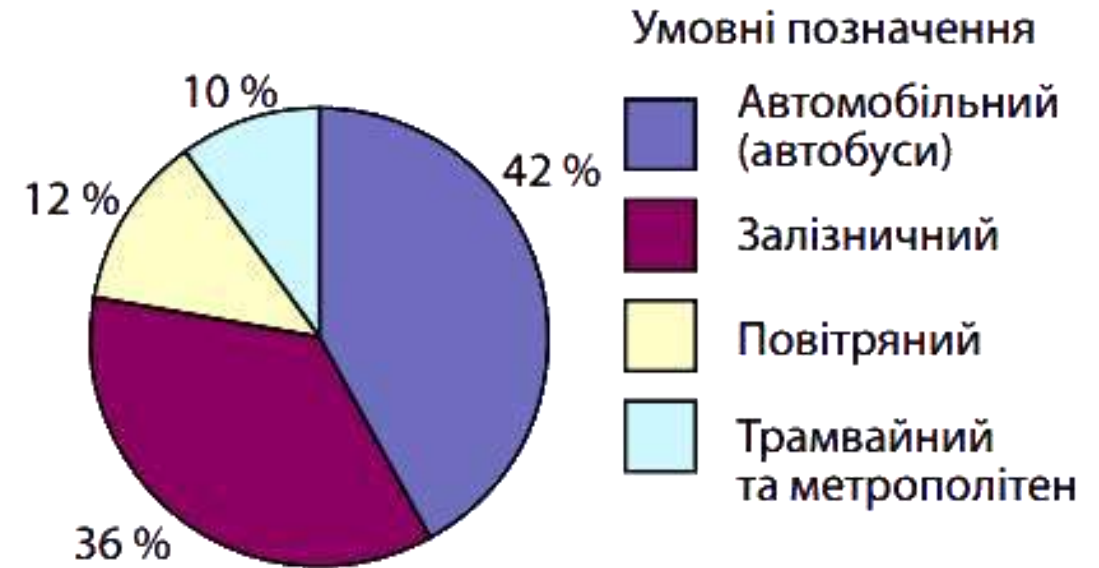
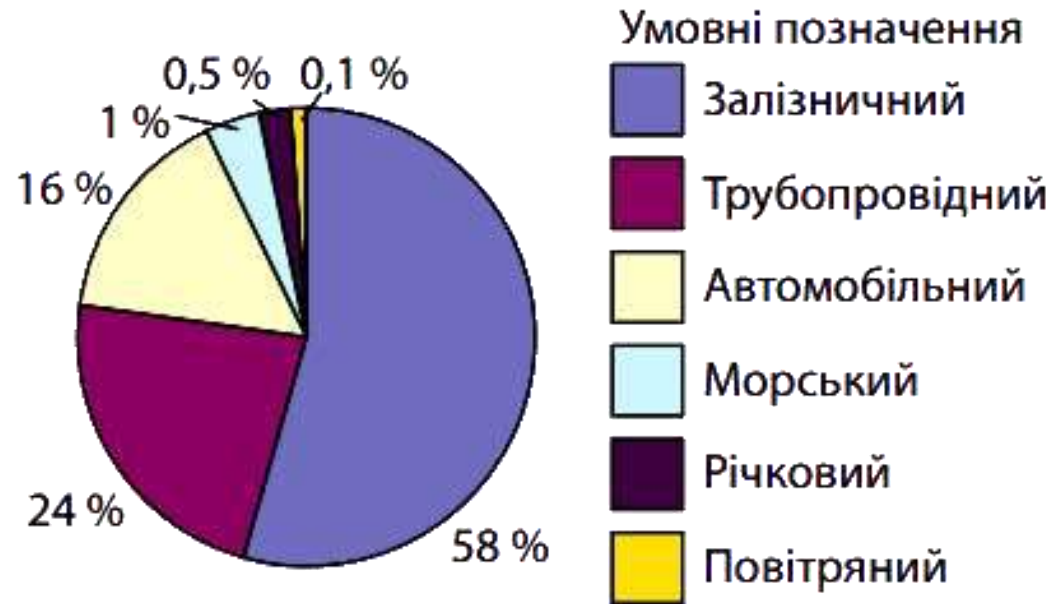
Львів

- **Із 2012 р. в Україні був запроваджений швидкісний залізничний рух**, який збільшив пропускну й провізну здатність залізничних ліній і значно підвищив комфортність пасажирських перевезень

Автомобільний транспорт

- Автомобільний транспорт в Україні посідає
- **I місце за пасажирообігом**
- **III — за вантажообігом**

- Довжина автомобільних доріг загального користування — **169 тис. км**
- із них із твердим покриттям — **164 тис. км**
- швидкісних — **1770 км**

- **Найгустіша мережа автошляхів у**

- Київській
- Тернопільській
- Вінницькій
- Івано-Франківській
- Львівській областях

**Щільність автомобільних шляхів,
км на 1000 км² (2016 р.)**

• Найважливіші автомагістралі України:

- **Одеса—Київ—Чернігів**
- **Дніпро—Запоріжжя**
- **Київ—Харків**
- **Київ—Львів**

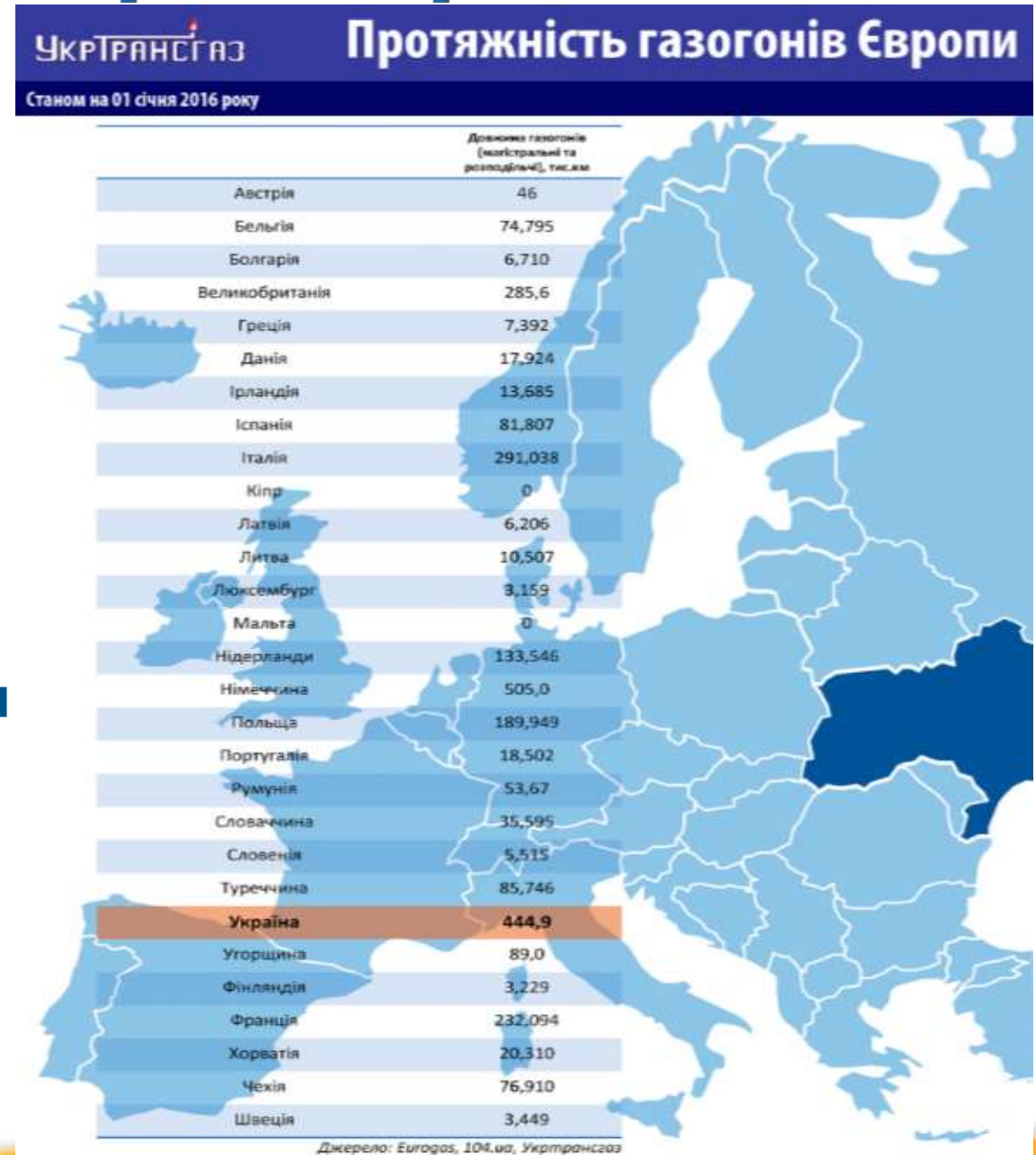
- **Основними автомобільними вузлами є всі обласні й багато районних центрів**

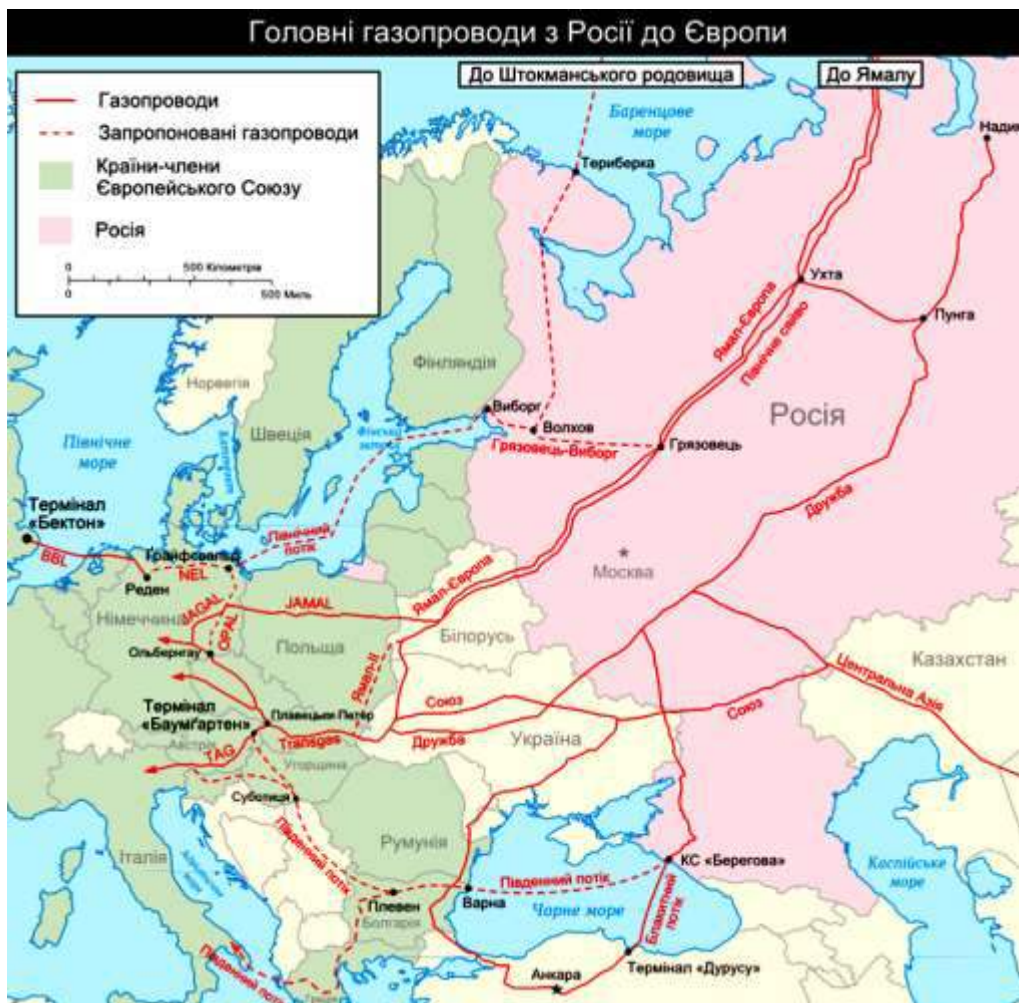
Мережа автомобільних шляхів України

Трубопровідний транспорт

- **II місце за вантажообігом (після залізниць)**
- загальна довжина українських газопроводів — **понад 37 тис. км (IV місце у світі)**
- перший газопровід **Дашава — Стрий — Дрогобич** (побудований у **1924 р.**) був найдавнішим у Східній Європі

- **Міжнародне значення мають газопроводи «Братство», «Союз», Уренгой—Помари—Ужгород**

• Через нафтопровід Самара—Лисичанськ—Кременчук—Херсон—Одеса до України надходить нафта із Західного Сибіру

• Територією західних областей України проходить гілка одного з найбільших у світі міжнародних магістральних нафтопроводів «Дружба»

- В Україні працює єдиний **аміакопровід Тольятті (Росія) – Одеса**, який належить до газотранспортної мережі України (п'ятий за протяжністю у світі — **2 447 км**, з яких **в Україні – 1 021 км**)

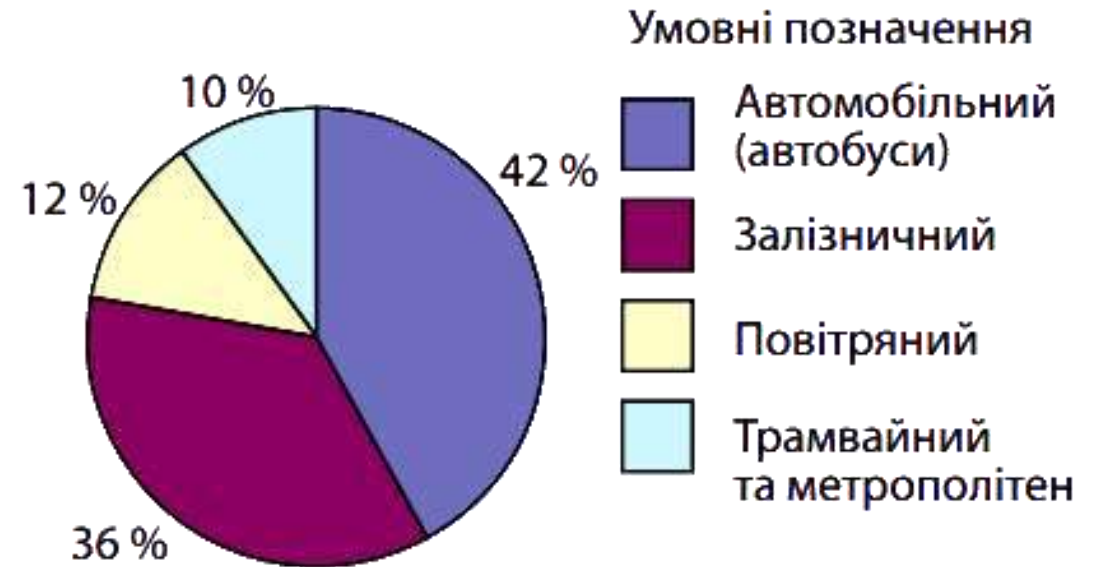
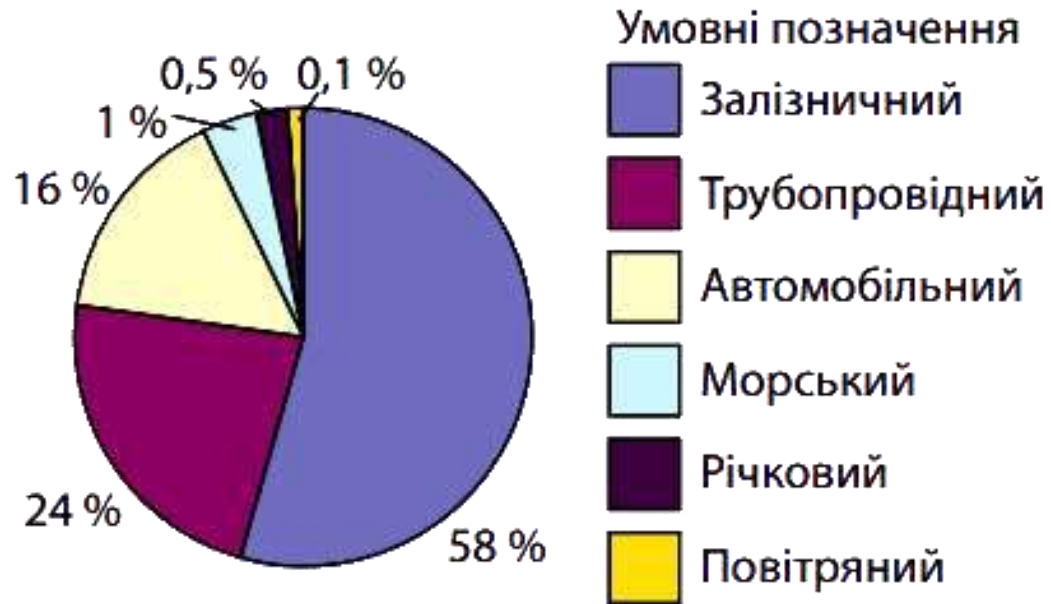
- На території України діє також **низка міжнародних продуктопроводів**

- Серед них — **етиленопровід Тісауйварош (Угорщина) — Калуш**

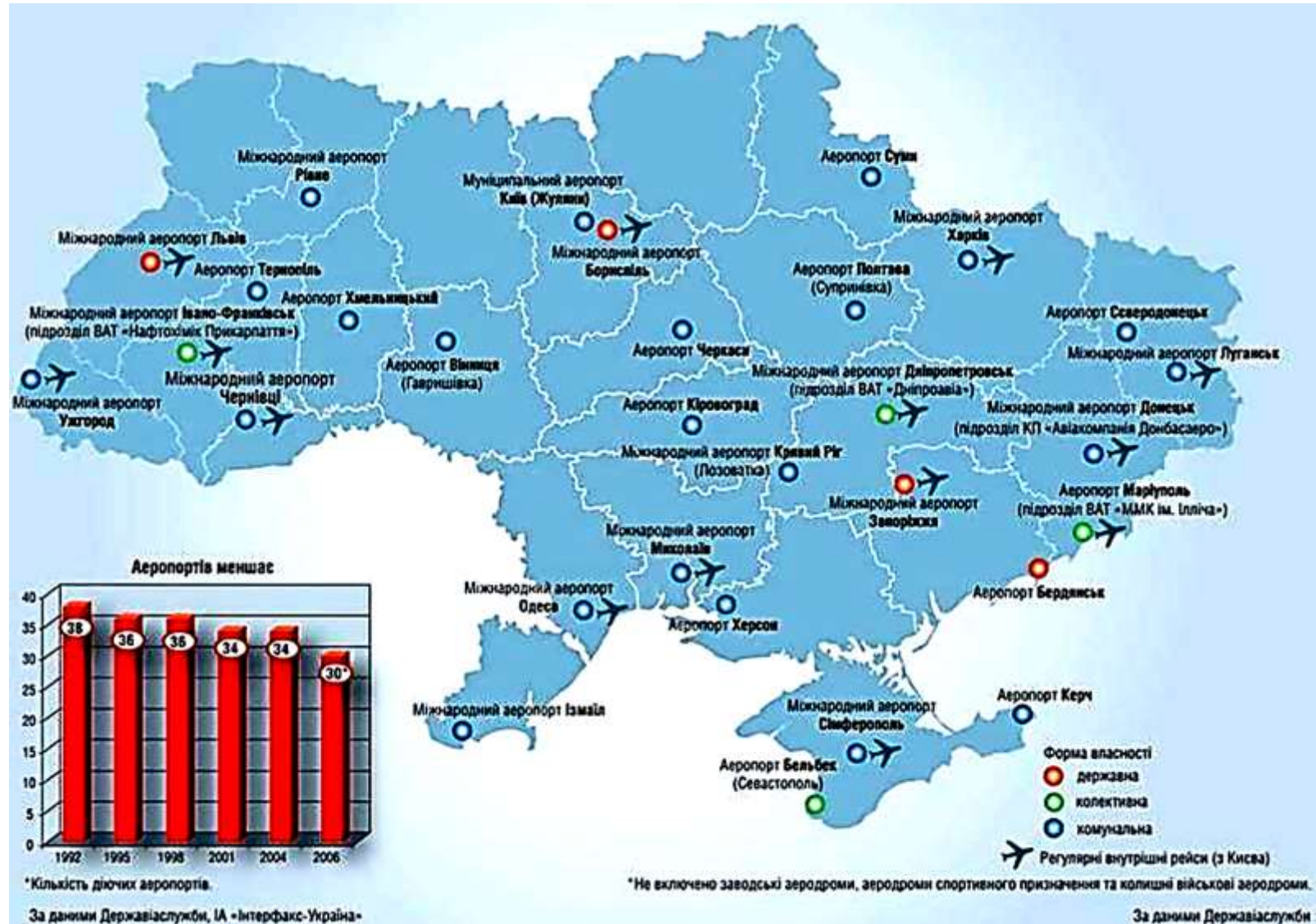
Повітряний (авіаційний) транспорт

- через високу собівартість послуг повітряний транспорт **зорієнтований переважно на перевезення пасажирів**
- **III — за пасажирообігом**
- **забезпечує також доставку термінових вантажів на великі відстані**

- Військово-політична обстановка в країні завдають величезних збитків авіаційному транспорту України

- Втрачено стратегічні аеропорти **Донецьк** та **Сімферополь**

- Перші регулярні пасажирські перельоти в Україні почалися у **1924 р.** за двома маршрутами:

➤ **Київ – Полтава – Харків**

➤ **Харків – Єлисаветград (нині – Кропивницький) – Одеса**

R-RDAX AK-1

Літак марки Ак-1 (Джерело – aviahistory.ucoz)

Украинское О-во Воздушных Сообщений
„УКРВОЗДУХПУТЬ“
 Харьков, Чернышевская ул. 66. — Тел. 14-69.
Быстрота, комфорт, безопасность.
 25-го МАЯ с. г.
ОТКРЫВАЮТСЯ РЕГУЛЯРНЫЕ ВОЗДУШНЫЕ РЕЙСЫ
 на линиях:
 Харьков-Київ (50 верст) | Харьков-Одесса (100 верст)
 Продолжительность полета 3 часа 35 минут | Продолжительность полета 3 часа 25 минут
 Линии оборудованы комфортабельно устроен. самолетами Дорнье-Комет
РАСПИСАНИЕ РЕЙСОВ
 по линии Харьков-Київ по линии Харьков-Полтава-Одесса

По понедельникам и четвергам	Станция	По вторникам и пятницам	По понедельникам	Станция	По вторникам
Отправление 6.00 утра	Харьков	Прибытие 9.35 утра	Отправление 5.00 утра	Харьков	Прибытие 10.25 утра
Прибытие 9.35 утра	Київ	Отправление 6.00 утра	Прибытие 6.05 утра	Полтава	Прибытие 3.50 утра
			Прибытие 10.25 утра	Одесса	Отправление 6.00 утра

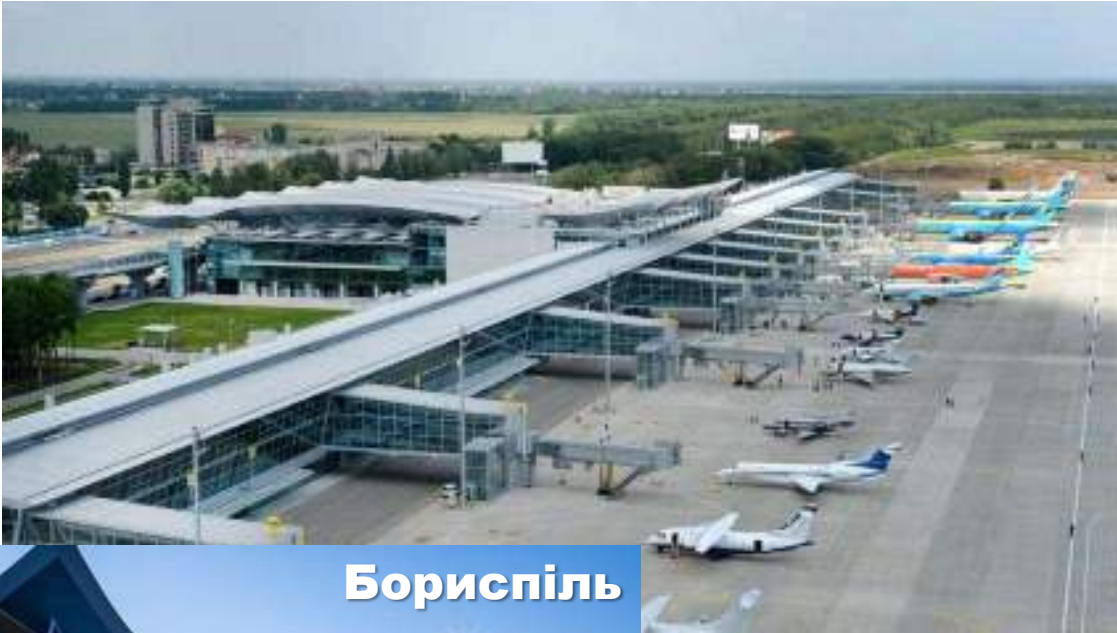
ЦЕНА БИЛЕТА с правом БЕСПЛАТНОГО ПРОВОЗА 5 нел. БАГАЖА:

Харьков-Київ	45 руб.	Харьков-Одесса	60 руб.
Стоимость перевозки багажа 1 пассажира	2 руб.	Харьков-Полтава	15 руб.
		Полтава-Одесса	45 руб.
		Стоимость перевозки багажа 1 пассажира	2 и 50 н.

Доставка пассажиров из квартиры на аэродром автомобилем.
 Прием грузов и багажа на дому. Доставка билетов и грузов на дом.
ПРИЕМ СРОЧНЫХ ПОРУЧЕНИЙ.
 ПРОДАЖА БИЛЕТОВ, прием грузов на ЛИНЕЙ - ОДЕССА - ПОЛТАВА производится коммерческим агентством „Украинпуть“, в котором в помещении № 22. Ежедневно от 13 до 5 часов дня для удобства пассажиров и грузоотправителей на территории выделены 21-76 присланных в этом здании на получение заказов из билетов и прилета грузов.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

- працює 19 авіакомпаній
- приватна авіакомпанія **«Міжнародні авіалінії України»** — найбільший авіаперевізник в Україні (Boeing-737 та Embraer-190)

Бориспіль

- міжнародні аеропорти — **Бориспіль та Київ**
- **Бориспіль** – найбільший та єдиний в Україні аеропорт, що виконує **трансконтинентальні перельоти**

- значний обсяг перевезень пасажирів мають **аеропорти**

- **«Одеса»** (950 тис. осіб на рік)

- **«Львів»** (понад 570 тис. осіб)

- **«Харків»** (374 тис. осіб)

- **«Дніпро»** (346 тис. осіб)

- **«Запоріжжя»** (128 тис. осіб)

Водний транспорт

- в Україні представлений двома підгалузями: **морський і річковий**
- найважливішою судноплавною **річковою** артерією є **Дніпро** (також його притоки **Десна** та **Прип'ять**) і **Дунай**
- Найбільшими річковими портами **на Дніпрі**

- **Київ**
- **Дніпро**
- **Жам'янське**
- **Запоріжжя**
- **Херсон**
- **Черкаси**
- **Кременчук**
- **на Дунаї** —
- **Ізмаїл**
- **Рені**

- **міжнародні перевезення здійснюють річкою Дунай**

Види морських перевезень

**малий
каботаж**

- перевезення між портами однієї держави в межах одного моря

**великий
каботаж**

- перевезення між портами однієї держави, що розташовані в різних морях

**закордонні
(експортні)
перевезення**

- перевезення на далекі відстані між портами різних країн

- Найбільша кількість міжнародних морських перевезень припадає на порти

- Одеса
- Чорноморськ (Іллічівськ)
- Південний

морський
порт
Одеса

Міжнародні транспортні коридори на території України

- ЕГП України дає можливість країні надавати послуги транспортування для провезення **транзитних вантажів і пасажирів** через свою територію
- **Міжнародний транспортний коридор (МТК)** — це комплекс транспортних магістралей визначеного напрямку з відповідною інфраструктурою, включаючи допоміжні споруди, під'їзні шляхи, прикордонні переходи, сервісні пункти, вантажні та пасажирські термінали, що відповідають вимогам ЄС
- Основні функції сучасних транспортних коридорів — доставка вантажів найкоротшим шляхом і максимально швидко

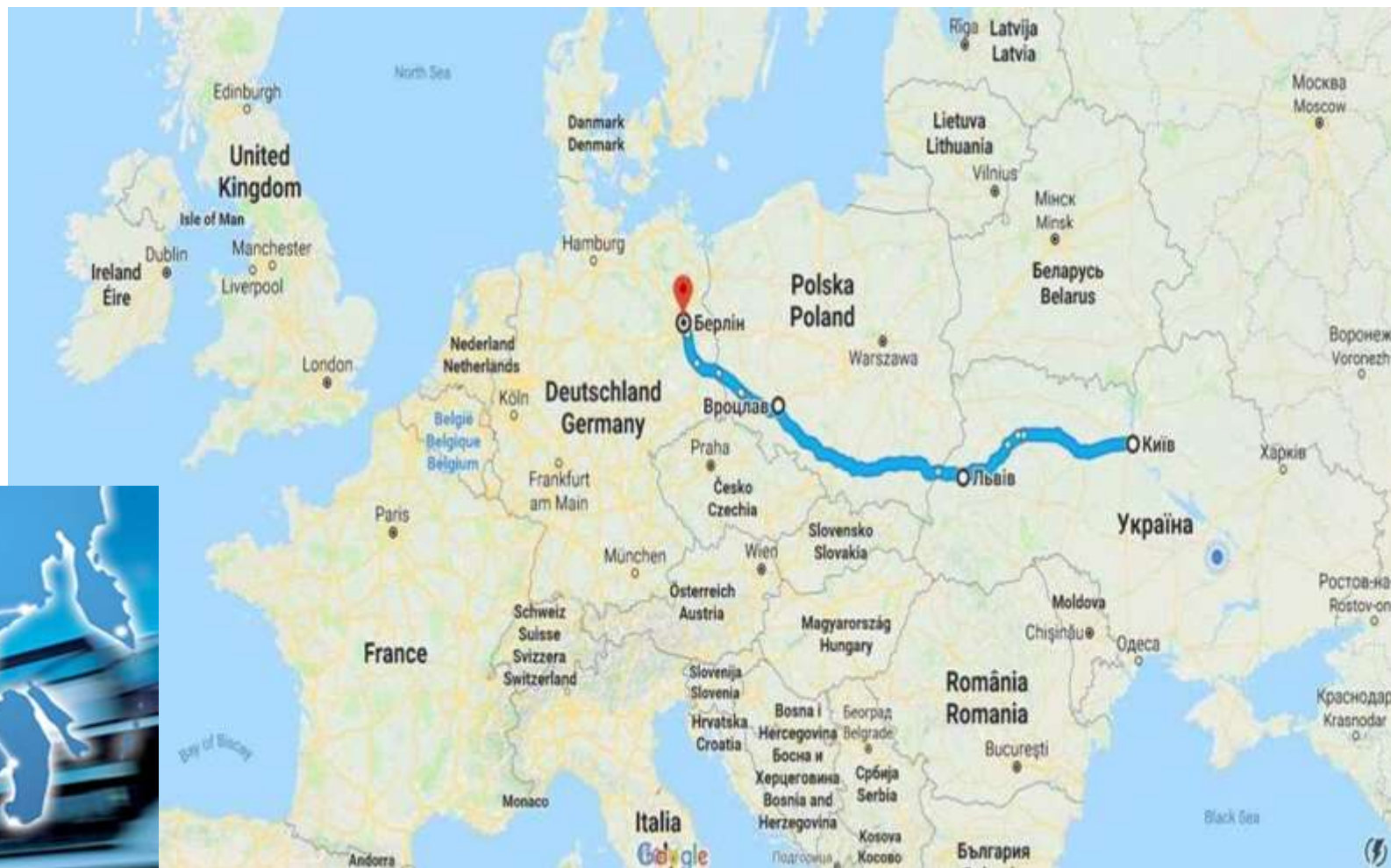

- Територією України проходять чотири європейські міжнародні транспортні коридори

№3: Берлін (Дрезден)—Вроцлав—Львів—Київ

- довжина – **1640 км**
- через **Україну**:
 - залізниці – **694 км**
 - автошляхи – **611,7 км**

№5: Венеція—Трієст—Любляна—Будапешт—Братислава— Ужгород—Львів

- довжина – **1595 км**
- через **Україну:**
- залізниці – **266 км**
- автошляхи – **338,7 км**

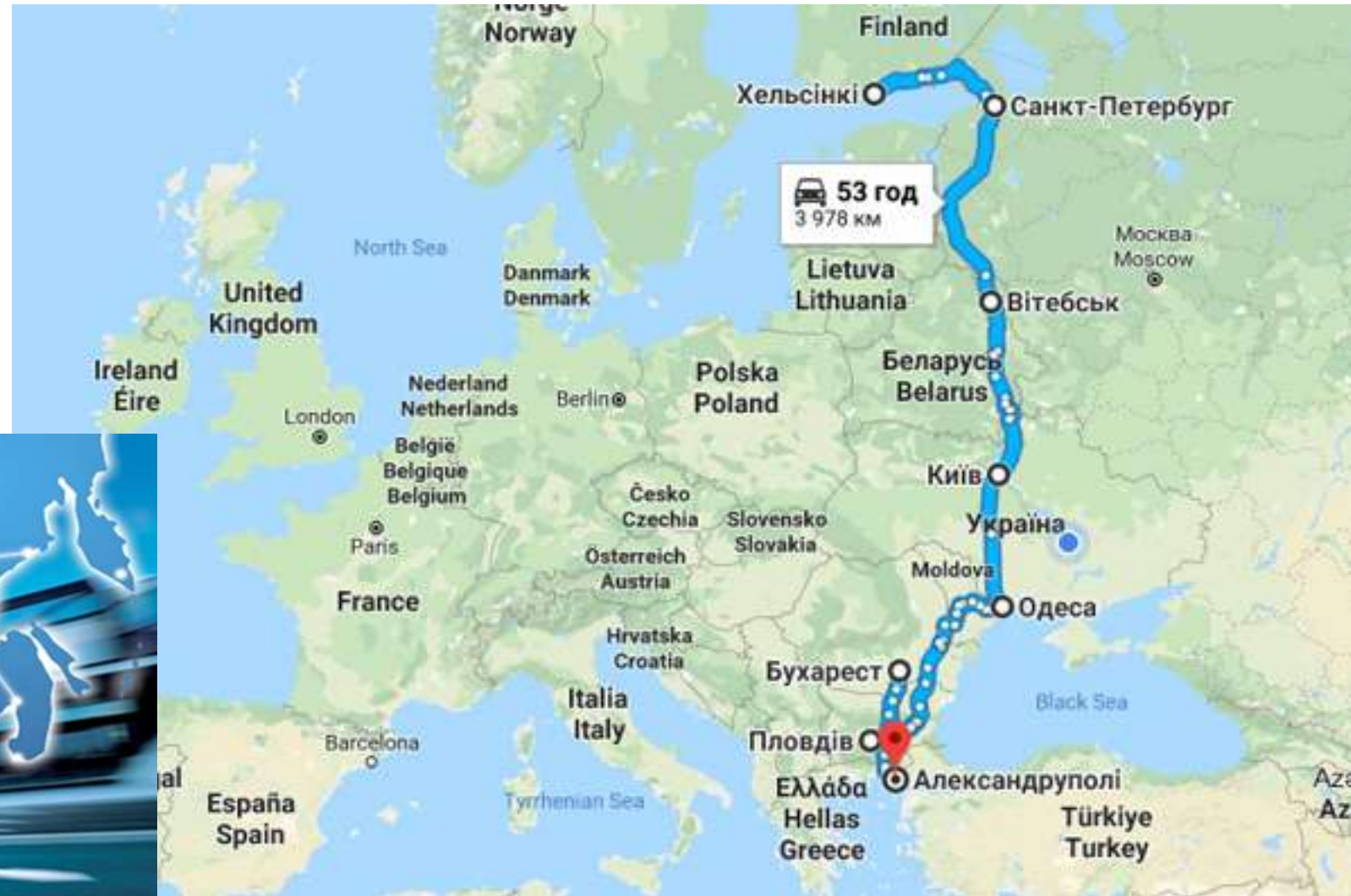
№7: Дунайський, водний

- довжина – 1600 км
- через Україну – 70 км

№9: Гельсінкі—Санкт-Петербург—Вітебськ—Київ (відгалуження на Москву)—Одеса (відгалуження на Кишинів)—Пловдів—Бухарест—Александруполіс

- довжина – **3400 км**
- через **Україну**:
 - залізниці – **1496 км**
 - автошляхи – **996,1 км**

- Україна бере участь у програмі міжнародного співробітництва **ТРАСЕКА** (від англ. Transport Corridor Europe—Caucasus—Asia), що передбачає розвиток МТК **Європа—Кавказ—Азія**

- забезпечить сполучення **Західної Європи** через Чорне море, Кавказ і Каспійське море із **Центральною Азією**

Робимо висновки

- **Україна має розвинену транспортну систему, до якої входять залізничний, автомобільний, морський, річковий, повітряний, трубопровідний види транспорту**
- **Головну роль у забезпеченні вантажних перевезень в Україні відіграють залізничний, трубопровідний та автомобільний транспорт, пасажирських перевезень — автомобільний, залізничний, повітряний транспорт**
- **Загальними проблемами розвитку всіх видів транспорту в Україні є невідповідна до європейської якості шляхів сполучення та сервісного обслуговування, технічна зношеність транспортних засобів**

Домашнє завдання:

- *Опрацювати відповідні параграфи підручника, 34, 36*
- *Підготувати повідомлення за темою «Проблеми розробки екологічно чистих видів транспорту»*